

TLAČOVÁ SPRÁVA NÁRODNÉHO DIVADLA KOŠICE

Dobšinského rozprávky majú v sebe nadčasovosť i paralelu s dneškom

Autor a režisér Peter Cibula pred premiérou novej činohernej rozprávky v Národnom divadle Košice

Oslavy Medzinárodného dňa detí v Národnom divadle Košice uzavrie v nedeľu 2. júna premiéra novej činohernej rozprávky O PALŔOVI, ČO SA ANI ČERTA NEBÁL. Na motívy rozprávok Pavla Dobšinského ju napísal Peter Cibula, herec Činohry NDKE, pre ktorého je nová inscenácia zároveň režisérskym debutom v domovskom divadle. Pred premiérou s ním hovoril dramaturg Činohry Peter Himič.

Ľudia ťa vnímajú predovšetkým ako herca. Ale tvoj divadelný záber je vsuktu široký. Avšak rozprávky v ňom hrajú podstatnú úlohu. V čom ti tento špecifický, a priznajme na umelecké spracovanie náročný priestor, učaroval?

Asi ako každé dieťa, aj mňa fascinoval magický rozprávkový svet. Oveľa viac ako ten reálny, v ktorom som sa cítil stratený ako Alica v krajine zázrakov. Nehovoriac o tom, že je to prvý umelecký žáner, s ktorým sa človek-dieťa stretáva. Najskôr formou ústneho podania, respektíve čítania. Nemal som šťastie na dobrých rozprávačov. Alebo som bol náročný? Nudil som sa, tak som siahal po tých záhadných veciach – knižkách, v ktorých sa ukrývali príbehy. Kým som sa naučil čítať, vytváral som si, dedukujúc z obrázkov, vlastné príbehy. Samozrejme, nevynechal som rannú nedelňú rozhlasovú rozprávku. Potom som príbehy po svojom prerozprával kamarátom. Užíval som si, keď som mohol dať voľný priebeh svojej fantázii, bez obáv z reakcie dospelých. Zároveň som si užíval aj pozornosť a nadšenie svojho publika. Takto nejako, nebadane, sa vo mne začal rodiť autor, interpret i režisér. Rozprávka má v sebe, okrem ponaučenia, mágie, či tajomstva, neuveriteľne veľkú moc a hlbokú pravdu, a to nielen o svete, ale aj o každom jednom z nás. Ide len o to, či sme schopný alebo ochotný si ju priznať. A ak áno, či a či vôbec s tým niečo urobíme.

Jedným zo základov divadla je práve umelecké prerozprávanie príbehov. Tvoja cesta od kamarátov a knižiek k javisku bola krátka.

Od ôsmich rokov som začal hrať divadlo v detskom súbore. Logicky, hrávali sme rozprávky, čo vo mne ešte viac umocnilo môj vzťah k nim. Učarovali mi a z toho vyplynuli moje autorské i režijné začiatky. Okrem práce s deťmi, pripravoval som divadelné rozprávky aj s „dospelákmi“ a venoval som sa aj sólo výstupom. Na prelome osemdesiatych a deväťdesiatych rokov minulého storočia som s jedným takýmto sólo výstupom *O pravdovravnom pastierovi*, ktorý som vo veršovanej podobe napísal na motívy maďarských ľudových rozprávok, reprezentoval aj v zahraničí a bol som vybraný aj na natáčanie pre UNICEF. To bol rozhodujúci moment, ktorý vyústil do hereckej, autorskej a režijnej spolupráce v Spišskom divadle v Spišskej Novej Vsi, v tom čase zamerané na tvorbu pre deti a mládež, kde som sa mohol „vyrozprávať“ do sýtosti. Rozprávka sa mi tak stala súdenou.

Aké je to stáť nie na javisku vedľa svojich kolegov ako herec, ale v hľadisku ako režisér?

Po pravde, nezamýšľal som sa nad tým, ani pred a ani počas skúšobného procesu. Som divadelník, čo pre mňa znamená, že žijem tým, čo robím – tvorím. Dávam do toho všetko, či už ako herec alebo ako režisér. Pri práci s kolegami to cítim rovnako ako pri práci v iných divadlách a s inými hercami. Malú výhodu to má v tom, že svojich kolegov herecky poznám. Možno je to skôr otázka pre nich. Dôležité nie je to, na akých sme pozíciách, ale že sme na jednej lodi. Ak by som použil športovú terminológiu, nie je podstatné, kto dá gól, ale aby sme vyhrali. Ja dúfam, že zvíťazilo divadlo, a tým všetci. Diváci aj tvorcovia.

Si aj autorom predlohy. Tentoraz si siahol takpovediac do domácej knižnice.

Slovenské rozprávky sú veľmi dôležitou súčasťou nielen literatúry, ale celej našej kultúry. Môj scenár vznikol na motívy štyroch Dobšinského rozprávok. Dôvod je jednoduchý. Chcel som sa vrátiť ku koreňom našej ľudovej slovesnosti, okrem iného aj preto, aby sme nezabúdali, popri záplave zahraničných diel, že aj my máme svoju tradíciu a svojich kvalitných autorov. A tiež preto, že rozprávky zozbierané a spísané Pavlom Dobšinským majú v sebe nadčasovosť i paralelu s dneškom.